Telen met toekomst Nieuwsbrief

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

Nieuwsbrief nr. 4 November 2004

In het praktijknetwerk Telen met toekomst werken agrarische ondernemers samen met PPO en DLV Plant aan duurzame bedrijfssystemen voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomteelt en glastuinbouw. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of een mail sturen naar info@tmt.nl

Inhoud:

- Best practices gewasbescherming
  - Rapporten best practices gewasbescherming verschenen
- Akkerbouw & Vollegrondsgroente
  - Spruitkoolboulevard zeer druk bezocht
  - Alle partijen wijzer met Agriwijzer
  - Duurzame boerenkool met worst
  - Drentse akkerbouwers aan de slag volgens principe Tmt
- Boomteelt
  - Nieuwe boomkwekerijgroep in regio Boskoop van start
  - Geslaagde themadag roos
- Bloembollen
  - Gewasbeschermingshandel Noord-Holland en Tmt samen aan de slag
  - Bollenkwekers zoeken naar oplossingen voor waterkwaliteit
- Fruitteelt
  - Workshop best practices gewasbescherming voor gewasbeschermingshandel
- Glastuinbouw
  - Open middag roos goed bezocht
  - Tmt op Infomarkt Tuinbouw
- Activiteitenkalender

Best practices gewasbescherming

Rapporten best practices gewasbescherming verschenen

De *best practices gewasbescherming* zijn nu beschikbaar in rapportvorm voor akkerbouw en vollegrondsgroenten, bloembollenteelt, boomteelt, fruitteelt, glastuinbouw en champignonteelt. Best practices zijn geïntegreerde gewasbeschermingsmaatregelen die nog in ontwikkeling zijn, maar die nu of in de nabije toekomst kunnen bijdragen aan het verlagen van de milieubelasting. In het convenant gewasbescherming is afgesproken dat in 2010 de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen met 95% gedaald moet zijn ten opzichte van 1998. Het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving heeft, in opdracht van het ministerie van LNV, van 35 gewassen in de genoemde sectoren de beschikbare kennis over geïntegreerde gewasbeschermingsmaatregelen geïnventariseerd. Vervolgens zijn door onderzoekers, gewasbeschermingspecialisten en systeemonderzoekers van PPO de best practices gewasbescherming geformuleerd en getoetst in klankbordgroepen.
Veel van de maatregelen worden nog niet in de praktijk toegepast; ze zijn duur, niet passend in de arbeidsplanning of onvoldoende bekend bij telers. Een brede praktijktoepassing vraagt verdere ontwikkeling van de maatregelen. In Telen met toekomst wordt gewerkt met een groot aantal geïntegreerde teeltmaatregelen, maatregelen die breed toepasbaar zijn in de praktijk. Aanvullend hierop wordt gewerkt met de genoemde Best Practices om inzicht te krijgen in de belemmeringen en welke aanpassingen nodig zijn. Dit is belangrijke informatie voor beleid en onderzoek om duurzame gewasbescherming verder te bevorderen. De nu uitgekomen rapporten vormen een momentopname. De ontwikkeling van nieuwe milieuvriendelijke technieken en strategieën gaat door. Daarom zullen de best practices regelmatig geactualiseerd worden.
De rapporten zijn te bekijken of te downloaden op de site www.telenmettoekomst.nl Meer informatie bij Janjo de Haan janjo.dehaan@wur.nl

Up

Akkerbouw & Vollegrondsgroente

Spruitkoolboulevard zeer druk bezocht
Ruim 500 bezoekers uit Nederland maar ook uit België en het Verenigd Koninkrijk brachten zaterdag 23 oktober een bezoek aan de Spruitkoolboulevard in Numansdorp. De dag was opgezet door DLV Plant om alle nieuwe en innovatieve ontwikkelingen in de teelt van spruitkool bij elkaar te brengen. Telen met toekomst was nauw betrokken bij de Spruitkoolboulevard. Op het proefveld waren verschillende proeven en demo's te vinden waaronder de bestrijding van slakken met aaltjes, een verbeterde toediening van slakkenkorrels, schimmelbestrijdingsproeven, nieuwe spuittechnieken en verschillende bemestingsstrategieën. Vanuit het project ‘Ruimte voor groenten’ toonde PPO de proefresultaten met betrekking tot de effecten van gewasresten op schimmelinfecties. Het NIOO gaf informatie over het stimuleren van natuurlijke vijanden. Daarnaast presenteerden meer dan 25 bedrijven uit de spruitkoolwereld zichzelf en hun producten. The Greenery was hoofdsponsor van het evenement.
Alle informatie van de proeven en demo’s is beschikbaar op de permanente website www.spruitkoolboulevard

Up

Alle partijen wijzer met Agriwijzer
Marktpartijen als Unilever, The Boston Consulting Group, Rabobank en Albert Heijn erkennen het belang van duurzame landbouw en hebben daarom Stichting Duurteelt opgericht. Deze stichting streeft ernaar agrarische ondernemers, hun afnemers en consumenten bewust te maken van duurzame landbouw en hun van bruikbare kennis te voorzien. Dit gebeurt met name via de internetsite Agriwijzer.nl waarop kennis en informatie voor iedereen vrij toegankelijk beschikbaar is. In 2004 is een proefproject gestart waarin PPO de best practices gewasbescherming in de akkerbouw op een gestructureerde manier toegankelijk maakt op Agriwijzer. Telers van het praktijknetwerk Telen met toekomst testen in hoeverre de best practices gemakkelijk en snel zijn te raadplegen. Zo nodig wordt de opzet op internet aangepast op basis van de ervaringen. Door de samenwerking worden alle betrokken partijen wijzer.
Meer informatie bij Jan-Eelco Jansma janeelco.jansma@wur.nl of Herman Schoorlemmer herman.schoorlemmer@wur.nl

Up

Duurzame boerenkool met worst
Wanneer u gisterenavond Hollandse boerenkool heeft gegeten, dan is de kans groot dat deze is geteeld door een van de deelnemende bedrijven aan het praktijknetwerk Telen met toekomst. De groep kooltelers in Noord-Holland produceert bijna de helft van de totale hoeveelheid boerenkool die in ons land wordt geteeld. Dit gebeurt zo milieuvriendelijk mogelijk.
Nederlandse boerenkool is echter niet vanzelfsprekend. De schimmelziekte *Mycosphaerella* bedreigt de teelt van boerenkool in Nederland. Er zijn momenteel geen effectieve middelen toegelaten. Dit is een knelpunt, want alleen met een effectief middelenpakket is het mogelijk om boerenkool te telen en te werken met beslissingsondersteunende systemen.
Er is gezocht naar een oplossing, want anders dreigt de Nederlandse boerenkoolteelt te verdwijnen en zal dit leiden tot een toename van import van boerenkool uit o.a. Spanje. De groentesnijderijen willen echter graag een milieuvriendelijk product uit Nederland maar ook zekerheid van levering. Er is daarom vanuit Telen met toekomst aandacht gevraagd voor het knelpunt *Mycosphaerella*. Er wordt nu gekeken of het mogelijk is om middelen die in andere koolsoorten al wel zijn toegelaten, ook toegelaten te krijgen in boerenkool. Op deze manier wordt er gewerkt aan een duurzame oplossing.
Meer informatie bij Nico Bakker n.i.bakker@dlv.nl

Up

Drentse akkerbouwers aan de slag volgens principe Tmt
In Drente gaan 30 akkerbouwers verdeeld over drie regio's werken aan een zo duurzaam mogelijke landbouw. Het project 'ondernemers gaan voor de beste praktijk boven en onder het maaiveld' wordt gefinancierd door de Stimulering Gebiedsgericht Beleid (SGB)regeling. De bedrijven volgen het principe van Telen met toekomst. Zij gaan aan de slag met de geïntegreerde, duurzame gewasbescherming om de doelstellingen uit het gewasbeschermingsconvenant te realiseren. Extra is echter de aandacht voor de bodem en bodemleven. Hier wordt binnen Telen met toekomst geen specifieke aandacht aan besteedt, maar binnen het project in Drente wel. De communicatieactiviteiten van beide projecten worden nauw op elkaar afgestemd.
Meer informatie bij Jacob Dogterom j.dogterom@dlv.nl

Up

Boomteelt

Nieuwe boomkwekerijgroep in regio Boskoop van start
In het sierteeltgebied Boskoop is onlangs de vierde groep boomkwekers van start gegaan met Telen met toekomst. Samen met Studieclub Regio Boskoop zijn bedrijven gevraagd voor deelname aan de groep. Inmiddels is er een groep gevormd van dertien kwekers. De bedrijven en teelten van de deelnemers zijn zeer divers. Een paar bedrijven hebben zich gespecialiseerd in de teelt van één of enkele gewassen, anderen telen een breed sortiment aan boomkwekerijproducten. Maar alle deelnemers hebben een pot- en containerteeltbedrijf. In de pot- en containerteelt spelen andere problematieken bij bemesting en gewasbescherming dan bij vollegrondsteelten. Er is bijvoorbeeld sprake van andere emissiestromen. Hier zal gericht naar worden gekeken.
Inmiddels zijn de eerste bemestingsplannen opgesteld en zijn er contacten gelegd met de Studieclub Regio Boskoop en verschillende toeleveranciers. Binnenkort worden gesprekken gevoerd met het Hoogheemraadschap Rijnland, de WLTO en Kring Boskoop.
Meer informatie bij Pieter van Dalfsen Pieter.vandalfsen@wur.nl

Up

Geslaagde themadag roos
Ruim dertig rozenkwekers waren aanwezig op de Themadag Roos op 23 september j.l.. Tijdens deze dag werden de resultaten uit onderzoek afgewisseld met de praktische gang van zaken op een rozenbedrijf.
Adviseurs en onderzoekers van Cultus, PPO en DLV vertelden over de aanpak van de dalende rozenscheutboorder op het kernbedrijf van Telen met toekomst, het beperken van het middelengebruik bij de onkruidbestrijding door toepassing van de MLHD-methode en het gebruik van tensiometers om water te besparen. Ook was te zien hoe kwekers natuurlijke vijanden van

plaaginsecten op hun kwekerij kunnen bevorderen.
De themadag werd georganiseerd door praktijknetwerk Telen met toekomst, in samenwerking met de Nederlandse Bond van Boomkwekers, AOC Limburg en Cultus Agro Advies BV.
Meer informatie bij Sjaar Haenen Sjaar.haenen@wur.nl

Up

Bloembollen

Gewasbeschermingshandel Noord-Holland en Tmt samen aan de slag
Telen met toekomst gaat een checklist opstellen voor verkopers en adviseurs van de gewasbeschermingshandel. Dit is afgesproken op een bijeenkomst van gewasbeschermingsfirma's uit het Noordelijk zandgebied en West-Friesland en Telen met toekomst op 19 oktober j.l.. De handel kan deze checklist gebruiken om een duurzame aanpak van de gewasbescherming op bloembollenbedrijven te stimuleren.
Alle belangrijke firma's uit de twee regio's waren aanwezig op deze eerste bijeenkomst waar de mogelijkheden voor samenwerking verkend werden. De KAVB (Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur) en AGRODIS (Vereniging voor handelaren in gewasbeschermingsmiddelen), beide mede-organisatoren, onderstreepten het belang van samenwerking. De KAVB vindt het belangrijk dat er meer overeenstemming in adviezen komt, waardoor telers minder risico-gevoel zullen ondervinden. AGRODIS onderstreepte het belang voor de handel om de kennis uit Telen met toekomst te benutten in aansluiting op de afspraken die zijn gemaakt in het Convenant Gewasbescherming.
Meer informatie bij Stefanie de Kool stefanie.dekool@wur.nl

Up

Bollenkwekers zoeken naar oplossingen voor waterkwaliteit
De waterkwaliteit in de bollenteeltgebieden in het westelijk zandgebied is de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd. Toch vinden de waterschappen in hun meetnet nog regelmatig stoffen in het oppervlaktewater die afkomstig zijn van gewasbeschermingsmiddelen. Een afbraakproduct van een bolontsmettingsmiddel blijkt daarbij nog vaak de norm te overschrijden. Bovenstaande problematiek is besproken in een bijeenkomst van het Hoogheemraadschap Rijnland met de telersgroep uit de bollenstreek en een bijeenkomst van Waterschap Hollands Noorderkwartier met de telers uit het Noordelijk zandgebied.
De bollentelers gaven aan dat de bolontsmetting een gecontroleerd proces is, dat in de afgelopen jaren al enorme verbeteringen heeft ondergaan door o.a. de aanschaf van moderne installaties en vloeistof dichte vloeren. Blijkbaar is er sprake van emissieroutes die nu nog onvoldoende in beeld zijn.
De partijen gaan verder samenwerken om inzicht in die emissieroutes te verkrijgen en hebben daarvoor concrete afspraken gemaakt.
Meer informatie bij Stefanie de Kool stefanie.dekool@wur.nl

Up

Fruitteelt

Workshop best practices gewasbescherming voor gewasbeschermingshandel
Telen met toekomst organiseert over enkele weken een workshop voor VePaF over de best practices gewasbescherming. De VePaF is een club van particuliere adviseurs en handelaren van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt. Samen vertegenwoordigen zij meer dan helft van middelenomzet in de Nederlandse fruitteelt.
Juist nu de best practices gewasbescherming in rapportvorm zijn verschenen, streven de uitvoerders van Telen met toekomst naar een brede landelijke discussie. Tijdens de workshop zal met de VePaF worden gediscussieerd over de effectiviteit en haalbaarheid van de best practices.
Vanuit Telen met toekomst zullen ook andere handelaren en voorlichters actief worden benaderd om te kijken of er interesse is voor een workshop rondom de best practices gewasbescherming.
Meer informatie bij Herman Helsen herman.helsen@wur.nl

Up

Glastuinbouw

Open middag roos goed bezocht
Op 26 oktober organiseerde Telen met toekomst samen met Strateeg, een project dat wordt uitgevoerd door LTO Groeiservice, een open middag voor rozentelers. De middag werd goed bezocht. Er kwamen circa 80 geïnteresseerden, waaronder veel adviseurs, producenten, toeleveranciers en telers. Tijdens de bijeenkomst stond geïntegreerde gewasbescherming centraal. De middag begon met excursies naar een tweetal praktijkbedrijven. Aansluitend werden er door twee trekkers van Telen met toekomst op PPO Aalsmeer lezingen gehouden over meeldauw en witte vlieg. De middag werd afgesloten met een bezichtiging van de kasproeven op PPO en een borrel. Meer informatie bij René van Paassen rene.vanpaassen@wur.nl

Up

Tmt op Infomarkt Tuinbouw
Op 7 oktober vond de Informatiemarkt Tuinbouw plaats in Poeldijk. Deze beurs trok circa 800 bezoekers en wordt jaarlijks georganiseerd door LTO-groeiservice met als doel het stimuleren van innovatief ondernemerschap bij telers door middel van kennisoverdracht. De Informatiemarkt Tuinbouw bestaat uit een aantal onderdelen:

- bedrijfsexcursies
- lezingen
- een infoplein

Vanuit Telen met toekomst zijn twee lezingen verzorgd op een excursiebedrijf, met als onderwerp ‘spontaan voorkomende natuurlijke vijanden’ en ‘cicaden en wantsen’. Deze lezingen zijn ook terug te vinden op de internetsite www.telenmettoekomst.nl
Een deel van het infoplein was speciaal gereserveerd voor stands met informatie over milieuvriendelijke en geïntegreerde gewasbescherming. Ook Telen met toekomst was hier met een stand aanwezig. Op de beurs is met onder anderen telers, adviseurs, toeleveranciers en onderzoekers van gedachten gewisseld over duurzame gewasbescherming.
Meer informatie bij René van Paassen rene.vanpaassen@wur.nl

Up

Activiteitenkalender

In het kader van Telen met toekomst worden diverse activiteiten georganiseerd. Openbare activiteiten worden weergegeven in deze activiteitenkalender.

- **13 december: Thema-avond spuittechniek en emmissie in de laanboomteelt**

De regio groep Laanbomen Gelderland organiseert samen met de NBvB Kring Opheusden en de Studieclub Opheusden op 13 december 's avonds een thema-avond "Spuittechniek en Emissie in de Laanboomteelt". Deze avond wordt waarschijnlijk gekoppeld aan erkenning verlenging spuitlicentie. De laanboomkwekers moeten zich van te voren aanmelden.
Locatie is: PPO Fruit te Randwijk
Lingewal 1
Datum : 13 december
Tijd : 19.00-22.00 uur
Contactpersonen: Frank Nouwens, PPO Bomen frank.nouwens@wur.nl, Alwin Scholten, DLV Boomteelt a.scholten@dlv.nl

Up